

Innspill fra NOAS til regjeringens integreringsstrategi om sivilsamfunnets rolle i integreringsarbeid:

Retts hjelp som viktig integreringstiltak

Retts hjelp fra organisasjoner som NOAS er et viktig integreringstiltak og bør styrkes.

En uavklart eller uriktig juridisk status i Norge kan være svært hemmende for integreringen. Det kan føre til at mennesker, som har ressurser til å bidra gjennom jobb og annen aktivitet, hindres i å delta i samfunnet. Mange barn og voksne som har kommet til Norge har behov for retts hjelp for å få sine rettigheter oppfylt, men dagens retts hjelpsordninger er mangelfulle.

Eksempelvis har ikke familier som søker familiegjennforening i Norge rett til gratis retts hjelp, selv om regelverk og praksis i familieinnvandringsaker er komplisert og retts hjelpsbehovet stort. Det kan bety at familier med rett til familiegjennforening ikke får retten oppfylt fordi de ikke får retts hjelp. [Forskning viser](#) at manglende familiegjennforening har alvorlige konsekvenser for integreringen.

Et annet eksempel på integreringshemmende status er [begrenset oppholdstillatelse på grunn av mangel på godkjent ID-dokument](#). Disse begrensede tillatelsene gir ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse eller familiegjennforening, og må fornyes hvert år. Uten gyldig legitimasjon ekskluderes barn og voksne fra full samfunnsdeltakelse. Mangel på legitimasjon gjør det vanskelig å opprette bankkonto og anskaffe førerkort, og gjør det vanskeligere å kunne ta lønnet arbeid. Uten Bank-ID forsvinner tilgangen til viktige rettigheter og plikter. Ved fornyelse av begrensede tillatelser, kan begrensningene oppheves dersom det fremlegges pass. For de som får begrensede tillatelser er det ofte vanskelig å forstå hva norske myndigheter mener de må gjøre for å skaffe seg pass, og hvordan opplysninger om dette bør fremlegges for å oppheve begrensningene - dersom de ikke klarer å fremskaffe pass. Et vedtak om begrenset opphold gir allikevel ikke rett til retts hjelp.

NOAS gir gratis retts hjelp i saker om asyl, familieinnvandring, permanent opphold og statsborgerskap. Les mer om de ulike sakstypene [her](#). Vi gjennomgår alle sakene vi mottar, men går bare videre med saker der vi mener en søknad bør innvilges og vi ser muligheter for å endre et negativt vedtak. I 2020 fikk til sammen 91 personer positivt svar i saken etter retts hjelp fra NOAS. Det er 54 % av personene som fikk svar fra utlendingsmyndighetene, etter at NOAS var engasjert i saken.

I 2015 etablerte NOAS et domstolsprosjekt i samarbeid med flere advokatfirmaer, for å prøve utvalgte, prinsipielle asylsaker for retten. Sakene velges ut blant sakene NOAS mottar i retts hjelpsarbeidet. Siden 2015 har 80 saker blitt henvist til rettslig prøvning gjennom prosjektet. I 54 av sakene har det kommet endelig avgjørelse, hvor 32 saker har fått endret resultat til klientens favør. Siden oppstarten av prosjektet har vi altså vunnet frem i 59 % av sakene.

NOAS mottar midler over statsbudsjettet til retts hjelpsarbeidet (post 72 om spesielle retts hjelpstiltak), fordelt av Statens sivilrettsforvaltning etter søknad. Støtten er avgjørende for at vi kan opprettholde retts hjelpen på dagens nivå, men dekker kun omtrent halvparten av retts hjelpsbehovet vi ser.

Dersom regjeringen skal oppfylle forpliktelsen i Granavolden-plattformen om å styrke rettshjelpsordningene på innvandringsfeltet, bør den totale bevilgningen til spesielle rettshjelpstiltak økes. Det vil bidra til bedre integrering.

Kontakt i NOAS: Mona Reigstad Dabour, politisk seniorrådgiver (mrd@noas.org / 480 22 166)

NOAS, 26. februar 2021